

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK
hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Selyem utca, 202. szám hova a lap szerelmi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomtatás, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyil érben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vetetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

A Körösön való hajózás.

Az ősök jobban tudták méltányolni a természet önkéntes ajándékát, mint az utókor. Így ha csak egy pillantást vetünk a térképre, meggyőződhetünk, hogy pl. a folyóvizet kiváló figyelemre méltatták, mert régebbi alföldi városainkat, de különösen megyénk legrégebbi községeit is, minő Gyula, Doboz, Békés, Gyoma, Szarvas stb. mind folyók partjára alapították. Ők nem félték a vizektől, ellenkezőleg belátták azok sok és nagy hasznát, s azt kizsákmányolni igyekeztek.

Ellenben, ha az újabb telepítéseket nézzük, minők pl. megyénkben Kondoros, P.-Szt.-Tornya, Szénás stb. arról győződünk meg hogy a telepítésnél egyik főszempont az volt, hogy a község lehető távol legyen a folyóvitzól, s az árvíz semmiképp ne árthasson a települő lakosságnak. Szóval hajdan a vizeknél azt vették figyelembe, a mi azoknál áldásthozó, a mi a leghasznosabb, s az volt az irányadó; ma pedig azt, a mi azoknál vészes, gonosz, pusztulást előidéző, és most meg ez az irányadó.

Könnyen érthető ez is, az is. Ismerjük az újabb időkben gyakran ismétlődő árvizek pusztításait, tudjuk azon roppant károk nagyságát, miket az árvizek okoztak; de azért mégsem tudjuk helyeselni azt az irányt, mely a hibás folyószabályozás következményeképp túlzólag és éppen nem természetesen kezd nyilatkozni or-

szágszerte sokfelé, de különösen vármegyénkben. Mert ha tény is a szabályozás hibáinak az a keserves következménye, hogy a legtermékenyebb vidékek s a legvirágzóbb városok időnként vizek borítottak, vagy legalább a vitzól sokat szenvednek, annak nem az a természetes ellenszere, hogy mármost zárjuk el a folyók medrét a városoktól, hogy a folyók kárt ne tehessenek; hanem az, hogy lehető gyorsan igyekezzünk a szabályozás hibáinak kiigazításával a károkat enyhíteni egyfelől, másfelől pedig a folyók hasznát igyekezzünk fokozni azoknak mezőgazdasági, ipari és forgalmi célokra fordításával.

Lehetetlen mély sajnálattal nem látni azt a vizzásságot, a mely úgy történelmi fejlődésünkkel, a nagyobb községek topographiai fekvésével homlokegyenest ellentétben, mint az előhaladottabb államok közlekedési s általában közigazdasági tudatos fejlődésével ellenkezőleg kezd lábra kapni: mikor a legéletképesebb községeink mindent elkövetnek, hogy a folyóvitzól megszabaduljanak. Másutt azt látjuk, hogy a hol nincs folyóvíz, ott csatornák építésével teremtenek, nálunk pedig a meglevőt is megsemmisíteni igyekeznek. S mindezt miért? Mert így kényelmesebb!

Mi mindég azok közé tartoztunk, a kik a folyóvíz áldását ismerve mindig azt hangoztatják, hogy Körösünket nem megsemmisíteni hanem fejleszteni kell! Keresni kell a károk ellensúlyozását abban,

hogy felhasználjuk ipari- és mezőgazdasági célra, különösen pedig fejleszteniünk kell Körösünket, mint olcsó közlekedési eszközt.

Szarvason nem nehéz bizonyítani, hogy ez utóbbi irányban mily áldásthozó a Körös, mert hisz azt mindenki tudja, hogy fát, kőszent, búzát, lisztet, zöldséget, gyümölcsöt eddig is jelentékeny mennyiségben szállítottak rajta. Igaz, hogy rendszeres hajózás még eddig nem létesült; de ennek oka nézetünk szerint leginkább a kedvezőtlen állami pénzügyi helyzetben keresendő; mert különben maga az állami kormányzat igen sokszor hangoztatta, hogy az alföld folyóinak közlekedési fontosságát emelni kell.

Most egy igen örvendetes lépést kell konstatálnunk ez irányban. Nevezetesen a közmunka és közlekedési miniszter elrendelte, hogy az alsó Tisza, Maros és Körös vidékén a hajózás fejlesztésére a közönségnek rendelkezésére bocsátja tehervontatási célból egyik csavar gőzösét. Ez magában véve csekély dolognak látszik, de mi ebben a Körösön való rendszeres hajózás örvendetes kezdetét látjuk.

A gazdának a jelenlegi alacsony gabona árakkal szemben, az idej nagy termés mellett is kevés öröme, kevés jó kilátása van; mozdítsuk hát elő legalább az olcsó szállítással jövedelmét; az pedig már ismeretes dolog, hogy a

TÁBOZA.

A dobos búbanata.

(Rajz a falusi előtől.)

U. községben becsületes özvegy Tószegi Márton viselte a kisbíróság „tekintélyes” állását. De meg is volt ám nála a karakter: nem állott szoba szívesen csak uriforma emberrel, mert úgy illő, hogy a ki belső ember a község házában, az tudja mutatni beszédjében, járásában, minden mozdulatában, hogy ő hivatalos perszóna. Gangosan járt, s a szót nem igen vesztegette, mert azt úgy csinálják a község házában az urak mind.

Plane hivatalos aktuskor ez már így dukál; ezt már ő mint belső ember úgy leste el. Hiába az ő eszébe hamar beleveszi magát minden. Lám nem tanította őt a dobolásra sem senki, mégis „ratificálhatja” azt minden tanult ember, a hogy ő dobol!

Ilyenkor, ha gyerekek kérdezi a dobolás tárgyának mineműsége felől, a füle botját sem mozdítja felé. Legény embernek azt vagja oda, hogy: „Nem a te eszedhez mérték azt ecsém!” Nadrágos embernek egy szivarjába kerül a hivatalos szó. A menyecskek közül is csak egy-egy nyer nyájasabb választ, mán a melyik formásabb vászoncséled a többinél.

Egyedül özvegy Csobánné az, a kinek állandó a protekciója, (Hja hiába! már ezt úgy szokták az urak is! Azoktól pedig lehet sok okosat tanulni!)

Csobánné előtt nincs hivatalos titok! Annak megmondatik, hogy a község házában akként „specifikáltatott” a dolog, miszerint minden ember a Zagyva folyóról a zugokba költözködjek a kenderével, mert

„istenucseség” nem tréfálnak az urak odabenn. Igaz ugyan, hogy a jegyző urak sórt isznak éppen, amde az nagyon keserű léven, az ördögöknek kommandáltatott az egész regalebélőség s ilyenkor nincs pardon a kihágásokkal szemben.

Mikor aztán Csobánné feléje vág a két gyilkos szemével, Tószegi bátyam kiesik a hivatalos fizimiskájából s olyanokat sug a lelkem Csobánnénak, a miket nem dobolnak ki a községnek, mert azt még az urak sem specifikálják hivatalosan. Az állan is csippenget egyet-kettőt, pedig az sem tartozik szorosán a dobolóra.

A falubeliek áztatták is aztán a réten a kender mellett Csobánnét is; meg Tószegi bátyáukat is, a hogy csak rájuk fért! Jó hogy el nem aztak tőle!

Majd tartja mán magát C-obánné, ha belső ember felesége lesz, pedig akadna nálánál kulomb, ha száz is. Nem beszélünk már vele, ha csak fel nem piskedünk; hiszen nem is a községnek hanem egészen neki dobol mán az a vén obsitos. De hogy is vethette rá a szemet? Nem is az ő ripaucsos ábrázatjába, hanem a tehénibe lett az szerelmes — hallják-e kigyelmetek; —

„Abba bizony, abba hát, meg abba a düledező házába!” — tereferélték egyszerre tizen is.

Pedig Csobánné takaros menyecske volt még; az ámbitusos háza meg testvérek közt is megérte a tíz százast. Tudta is Tószegi bátyánk, kinek kell dobolni, már leszámítva természetesen azt is, hogy a szíve is fízánkolt egy kicsit, ha a gyönyörűség Csobánné tepertős pogácsájából evett, a mibe — úgy sugták-búgták az asszonyok — a hajából is süttött Csobánné, hogy így babonázza meg a belső ember szívét. Mert

csak is így sikerül neki!

Nagy veszedelem az az asszonyi pletyka (a férfiaké még nagyobb); beválnék az talán nyolczadik egyiptomi csapásnak is! De itt még nagyobb baj volt az, hogy a legények roffentek össze Tószegi bátyánk ellen; bosszút forraltak ellene, a mért úgy kutyába se vette őket; meg a Csobánné tepertős pogácsája is fajt nekik!

Bosszút forraltak, melynek csaknem áldozatává lett a karakter.

Egy vasárnap késő délután éppen hazafele bandukolt már a dobiával ő kigyelme meghüdtetvén a falunak, hogy tíz óran tul ne rikoltozzék az utcán senki mert befog kísértetni. Csobánnénak megsugta azt is, hogy ez azért van, mert a jegyzőné tekintetes asszony nagy beteg, mindjárt „mirget” kap a tejibe, ha lármaznak. Ezért tilos a nóta.

Raadásul azt is hozzátette, hogy ma este erre fog jönni s együtt mennek a komáékhoz disznótörba. (Ez sem tartozott a dobolásra!)

Hát a mint így menne a koresma előtt, csak kijöttek a legények s akarta nem akarta, bevitték maguk közé. Eleget is szabadított az ivástól, de „biz” ott csak becsúszott pohár pohár után.

A dob szomorúan bámult a belső emberre!

Elhangzott az esteli harangszó is, s Tószegi bátyánk már azt is elnézte, hogy meg-megzendítették a dobját.

Óra-óra után telt s Csobánné hiába futott ki az utcára; csak nem jött a kit várt.

Elütötte a tizet is s Csobánné sirva vetette le az ünnepi köntöst. Már éppen a pitarajtót készült bezárni, mikor erős dobpergés ütötte meg a fülét. Hallgatózik

világon a legolcsóbb szállítás a vízi szállítás. Ne kicsinyeljék ezt. Fordítsa rá figyelmét a hatóság s mozdítsa elő, hogy a Körös mentén a gabona lehető nagy mérvben vizen szállíttassék, hogy így a szállítási nagy ár különbözet a gazdák haszná maradjon.

Mai mezőgazdaságunk kívánalmai.

A mezőgazdaságnak az államra nézve nagy fontossága azon alapul, hogy ez az ág termeli a legszükségesebb, minden emberre nézve nélkülözhetetlen, tehát nagy mennyiségben előállítandó élelmiszereket. A népességnek ama nagy része, mely ezzel foglalkozik, nem csupán saját maga tartja fenn, de oly felesleget is produkál, a mely kétszerannyi embernek is elég volna. Azonfelül az állam joggal látja a földművelő osztályban a hazai földnek egyik legerőteljesebb, legderekabb védelmezőjét. Az államra nézve tehát nyilvánvalólag az a legkívánatosabb állapot, hogy az erőteljes alapokon nyugvó mezőgazdaság támogatva a mellette felvirágzó városi népesség által, feleslegét a hazai iparnak, a kereskedelemmel, tudományal, szolgáltatással stb. foglalkozó osztályoknak adja át. Ily módon jut az állam nagyszámban, a mindennapi szükségletek dolgában önmagát kielégítő s a külfölddel hasznosítható kereskedelmet űző népességhez s ily módon éri el a jólét, hatalom és tekintély azon fokát, mely lehetővé teszi összes segédforrásainak, továbbá a szellemi erőknél, a munkának és tőkének lehetőleg széleskörű kifejlesztését. A történelem azt tanítja, hogy az a nemzet, mely földművelését elhanyagolta, sohasem lett, vagy legalább nem marad állandóan nagy; viszont azonban éppen oly világosan mutatja azt is, hogy az az állam, mely kizárólag a földművelésnél állapodott meg, sohasem jutott túlsúlyra. Az államnak feladata és kötelessége minden rendelkezésére álló segédforrást és erőt kihasználni, s azokat a helyes kihasználás által emelni, szaporítani. Azon tartóoszlopok egyike, melyen az államépület nyugszik, a földművelés, tehát az az állam, mely e gondolatot gyümölcsözővé teszi, a legzserencsésebbek, legelégedettebbek és legjobb módok közé fog sorolhatni; ha azonban az állam a mezőgazdasági viszonyok a talaj termőképességét s az éghajlat jóságát illetőleg kevésbé kedvezőek, s ezen vagy más okokból, vagy segédforrásainak helytelen kezelése folytán mesterkedtek, akkor lesz aztán igazán komoly oka az államnak arra, hogy erőlyesen és jól megfontolva közbelépjen, a hiányzó pótolni segítsen, ja vitson és ily módon normalis állapotot hozzon létre. Ily normalis viszonyok között élünk-e jelenleg? Ha felületesen tekintjük a mezőgazdaság terén jelenleg uralkó szellemi tevékenységet és mozgalmat, s látjuk a törekvést ennek a gyakorlati életbe való átvitelére és hasznosítására, akkor azt hinnők, hogy a fenti kérdésre igenlőleg kell válaszolnunk. Sajnos azonban, hogy a földművelés viszonyai általánosságban véve elég elszomorító, sőt sok tekintetben inségre emlékeztetnek; az ok a tőkehányban rejlik. Természetesen nem hiányzanak a

mezőgazdaság helyzetének javítására irányuló mozgalmak. Azt is tudjuk, hogy a szükség a legjobb mester, de hat mit használ mindez, mit a szakértelem és erély, ha hiányzik a tőke vagy az alkalom annak hasznavehető kamatláb mellett való megszerzésére. E mellett még azt is meg kell engednünk, hogy bizony sokszor a gazdák nál is előfordul a szakértelem vagy az erély hiánya és a közönyösség. A mezőgazdaság kívánalmai számosak és fontosak. Szükséges, hogy minden jóakarát közreműködjek, hogy a nehézségek legyőzessenek és mezőgazdasági viszonyaink észszerű szervezetet nyerjenek. A kormányok erőfeszítései utóbbra is közel fognak juttatni minket a nagy mű czéljához s az egyéni igyekezet sem fog elmaradni. Már régóta kilátásba helyezték a mezőgazdasági hitelviszonyok reorganizálását, s hasznavehető mezőgazdasági hitel létesítését. Azt azonban nem akarjuk, hogy a kisbirtok lassankint bekebeleztesse a nagy kereskedelemben, mert az ily áron szerzett hitel több haszonnal, mint kárral járna. A mezőgazdaságnak nyugodtan és haszonnal lehet a kölcsönözésnél könnyítéseket nyújtani, melyeknek az a czélja, hogy pénzügyi helyzetét jobbra tegyék, tenyészállatok, gépek, vetőmag és trágyafélék beszerzésére fordíttassanak; mindezek a dolgok kétségkívül hasznosak, de csak huzamosabb idő után adnak eredményt, mely ezenfelül még több, előre számításba nem vehető tényezőtől függ s éppen ezért erre magára sem lehet absolute számítani. Manapság csak annak lehet önállóan mezőgazdaságot űzni, a ki évek során át képes szembezállni az időjárás viszonyok kedvezőtlen voltával s a világpiacnak előre számításba nem vehetői nivelláló viszonyaival. Nem a fokozott bruttotermelés és intenzív gazdálkodás által eszközölhetünk ki nettohozamokat, s a különleges esetekben nem mindig lesz alkalmazható az, mit a tudomány, mint általános igazságot kiküzdött s a mi több ízben valóban bizonyult. Jelenleg elhamarkodott minden javítás, a mely nem te-lik ki magából a birtokból s a melyhez idegen tőke szükséges. Csábítóan közel ez, de csakhamar érezzük a szolgálatot. A sokirányú biztatás könnyen félrevezetheti a gazdát arra, hogy magát és birtokát nagyobbra nézze s tulajdonján természetesen segédforrásain. Ilyenkor azután megéssük, hogy a gazdálkodást kevésbé szépek, érdekesnek és hasznosíthatóknak tartja, pedig az mégis az marad reá ugy, mint a közre nézve, mert az egyesek boldogsága végelemzésben mégis csak existenciájuk egyensúlyától függ, s a közjólét állandóan csakis az egyéni existenciák s főleg a gazdasági egyensúlyban lelheti alapját.

Egészben véve oly viszonyok és állapotok-e ezek a melyek fentartandók? A mezőgazdasági hitel minde-nyütt akkor teheti a legnagyobb szolgálatot, ha képe-sek vagyunk azt összhangba hozni a birtokosok szokásá-val és tényleges szükségleteivel. Azonban a földnek, sőt még a személyes tőkének hasznosítása sem elég a gazdálkodásban való sikerhez; egyúttal rendelkezni kell jól fentartott utakkal, vasutak-kal, csatornákkal s mindezen olcsó szállítási díjakkal. Végül az is szükséges, hogy a nyilvános munkálatok az általános mezőgazdasági érdek szempontjából végeztes-zenek, hogy a mezőgazdaság felvirágozása biztosíttassék. Értjük itt a nagyobb szabású öntözést, lecsapolást, alag-szövezést a folyók völgyeiben és a nedvesebb fekvésű

helyeken; éppen ezen munkálatok azok, melyek ha messzetekintő pillantással átgondoltnak és praktikusan vitelnek keresztül, a nemzeti termelést előmozdítnak s az idegen verseny káros hatását megszüntetni hivatnak. A mezőgazdaság már régen kívánja ezen nyilvános mező-gazdasági munkák kivételét. Ez nem érdekképviselet, csakis utalás arra, hogy mindenkinek adassék meg a magáé. A mezőgazdaságnak valamely alakban rendkívü-li budgetre volna szüksége ezen újabb munkálatokhoz. Ez a legnagyobb, legkomolyabb támogatás, a melyet kíván. Hiszen elég adót fizet arra, hogy hasznos mun-kákban visszaadassék neki annak egy része, a mit fer-fioróban a hadseregnek és pénzben az államkincstárnak szolgáltat. A nyilvános gazdasági munkák és a mező-gazdasági hitel rendezésének főbb kérdésein felül még számos problema van, melyek megoldása a praxisra nézve majdnem éppen oly fontos. A bérleti idők rövid-sége pl. komoly akadálya a mezőgazdaság tökélyesül-lésének. A legjobb bérleti is vonatkozik javításokra bo-csátkozni, ha nem biztos az irant, hogy annak teljes hasznát is élvezheti. Nem volna-e pl. észszerű, ha a bérlet meg nem újítása esetén a bérletnek biztosíttatnék bizonyos kárpótlás azon haszonért, a melyet az általa végzett meliorációkból nem élvezhetett? A távozó bérleti javára szolgáló méltányos törvény hatalmas biztatás volna arra, hogy észszerű kulturális munkálatok létesí-tessenek. Szintén komolyan kezbe volna veendő nyilvános kiállításaink ügye, a tenyészállatok, jó vetőmag di-jazásuak stb. kérdése, ezekről azonban majd más alkalommal.

F. E.*

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„SZARVASI LAPOK“

IV. évfolyamának III-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt. — kr.

Félévre . . . 2 frt. 50 kr.

Negyedévre . . . 1 frt. 25 kr.

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

— Belügyminiszteri körrendelet. Azon felmerült kérdés alkalmából, vajjon a gyámpénztári kezelés alatt levő örökségek kiszolgáltatása alkalmával a személyazo-nosság beigazolása czéljából a felek által bemutatandó községi bizonyítványok helyegmentesek-e vagy nem? a m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszter elnök ur f. évi július hó 28-án 43036. szám alatt arról értesített, hogy miudazon „Zaradékok

hallgatózik, hát egyszer csak eláll a dob s messzehang-zik a csendes estén annak a hivatalos hangja, a kit oly epedve várt és pedig ekképpen: „Tudtára adatik a község lakóinak, hogy 10 óra után senki se rikoltozzék az utcán, mert gyünn a muszka császár . . .

Fektelen zsvaj szakítja felbe hangját, vihánczolás rikoltozás közt hallhatni: — „Nem a muszka császár — hallja-e kelmed — hanem a jegyzőné ténsasszony! Úgy folytassa kend!

Tószegi bátyánk borzú hangja újra megszólal: „Senki se rikoltozzék az utcán, mert a jegyzőné ténsasszonyom mindjárt „mirget“ kap a fejibe s olyankor olyan mirges, hogy még a jegyző ur is, a ki pediglen bátor ember, az is elném hazulról.“

Csobánné a kerítésen kukucskált ki s akkor látta, hogy az ő vőlegénye alig áll a lábán, s tíz-tizenkét legény ránccigálja — csibálja közbe éktelenül kacagva — ujjongva.

A Csobánné háza előtt is megálltak; a dob el-hallgatott s Tószegi bátyáknak ezt diktálták a duhaj legények: „Tudtára adatik a község lakóinak, hogy Csobánné házában friss disznó-borjú-, és marhahús kap ható kilója 36 kr-ral általában.“

Utánna újra fékevesztett vihánczolás; majd fel-szedték az utcát vele. Kicsibe mult, hogy Csobánnét fel nem vetette a méreg! Talán kirozott volna, ha nem látja; hogy a bíró meg a jegyző ur jönnek az éjjeli bakterekkel.

A legények még elég jókor észrevették a lesuj-tandó karhatalmat, elég jókor arra, hogy nyakukba kerítsék az alvéget s ki erre, ki arra ináljon el; de a szegény belső ember tovább vette a dobát, míg egy egközelebbi kődarab, melybe belébotlott, le nem kerí-

tette a lábáról.

Oda volt a karakter; Csobánné onnan a léczek mögül siratta el. Hogy menjen most már ő hozzá falu csúfjára, alvóg szegényére! Örökké méretni fogják vele a friss disznó- meg juh, meg tudja isten miféle húst!

Tószegi bátyánkat nagy nehezen felszedték a földről. Egy őrnek a száját kellett folyton befogni, mert még azután is ki-kitört belőle, hogy 10 óra után senki se rikoltozzék, mert gyünn a muszka császár, a ki a mi felséges királyunknak közeli rokona. Jó, hogy nem látta, mennyi nép kacagta az ő gyalázatját, mert bizony nem élte volna túl!

A hűvösön sem volt ideje elmélkedni, mert édes álom nehezült szeméire. Azt álmodta, hogy elgyütt a muszka császár ő felsége s őt tette meg fődobosának. A szép Csobánné lett a felesége; disznótorba is együtt mentek.

Jaj! de reggel! Reggel elröppent a szép álom s a muszka császár helyett jött a bíró ur s az bevezette őt a tanacsterembe, a hol bizony nem válogatta a szót a jegyző ur, hanem szemtől-szembe megmondta neki hogy ilyen részeges embert, a ki ekkora csufot ejt a falu becsületén, nem használhatnk többé.

Szegény Tószegi bátyánk szeméből kiesett egy öreg könyű, morzsolgatta a bajzát, s az alól mo-tyogta: Hát iszen instállom alássan, nem természetem nekem az ivás, vizet is ritkán iszom (itt majd elszólta magát ő kelme); azok a gaz legények tették rajtam ezt a csufot.

Itt aztán hosszas fenékkerítéssel elmondta a ka-lamitást.

De a jegyző ur szive alig-alig lagyult meg:

— Hát kendnek legyen több esze mint nekik!

Utolsó eset legyen ám ez, mert különben nem akasztja kend többet a vállára a dobót!

Innen kezdődik Tószegi bátyánk búbanata.

A jegyzőné tekintetes asszony csakugyan mind-járt mirget kap, ha őt látja; s azóta nem neki jár ki a szivarvégek gyűjteménye. A jegyző ur is ritkában önt neki egy-egy pohárával, pedig ugyancsak megem-bereli magát a ház körüli dologban.

A szép Csobánné két hétig csapta be előtte az utca ajtót azzal a szóval, hogy „majd ha kimérem a friss disznóhúst.“ A harmedik héten aztán, hogy már a háza felé sem mert menni, utána küldte a tepertős pogácsát.

No legalább nála önthette ki a lelke keserűségét, míg feleségül nem vette, mert azután annak is csak eljárt a szája.

Pedig nagy szüksége volna a vigasztalásra, mert a dobolásban sincs már meg a régi karakter: mikor legszeb en kezdi rá, hogy: „Tudtára adatik a község lakóinak, akkor ordítja bele valami siheder: „hogy gyünn a muszka császár.“

Sőt még a saját felesége is azt vágja neki oda, mikor egy-két pohárával bevesz, hogy „vigyázzon kelmed, mert maj megint elgyün a muszka császár ő felesége.“

Mikor legutóbbára láttam Tószegi bácsit, éppen a fiát czibálta meg, amért azt merete tőle kérdezni, hogy mikor gyün hát az a muszka császár?

Hiába! Nincs már meg a régi karakter!

IRSAI JÓZSEF.

melyek
lesítés
dök* az
mében
nál elin
rózi E
zések e
felet h
t. ez. 4
1-én d
tart. A
segek t
vizsgált
nyilván
1. Orsz
5. P.-S
Nagy-S
12. Gy
mat vá
4. M-B
8. Sz
tő. B-
közl. r
ki: H
minis
30.93
mint a
emeles
állami
vargó
azzal t
szolgá
tisztá
asszony
az érit
polgár
aug. 2
m. kir
ntezab
gatas
1. é
— 2
a kir
tal C
kessel
ragad
halva
zoltá
10-ét
gósita
szóval
állam
lat II
tekne
hatós
hogy
mint
leten
nyitva
a nag
27-ét
jo ke
mint
marta
temp
forgá
ben
szó s
telő.
Csak
embe
mint
szorí
leesv
részt
ban
taná
kikü
virá
czég
min
szár
nens
mód
hasz
czik

melyek különös szabályok alapján ellenőrzés vagy hitelesítés tekintetéből egyes okiratokra hivatalosan vezetendők az illeték díjgyűjtés 22. tételeinek r. pontja értelmében feltétlenül belyegmentesek.

— **Kinevezés.** A szeghalmi járás szolgabíróségánál elhalálozás folytán megüresedett írnoki állásra Turóczi Endre szeghalmi lakos lett kinevezve.

— **A vármegye központi választmánya** a névjegyzékek ellen beterveztett felszólalások és észrevételek felett hozandó határozatok tárgyában az 1874. XXXIII. t. cz. 48 s következő szakaszaihoz képest f. évi szept. 1-én d u 3 és felőrákor s következő napokon ülést tart. A vármegye két választó kerületéhez tartozó községek névjegyzékai a következő sorrendben fognak átvizsgálatni, mely sorrend az ülést megelőző napokon nyilvánosan kifüggesztendő. I. Orosházi választókerület. 1. Orosháza. 2. Tot-Komlós. 3. Sámson. 4. P.-Földvár. 5. P.-Szt.-Tornya. 6. Sz.-Szt.-Tornya. 7. Bánlavlá. 8. Nagy-Szénás. 9. Csorvás. 10. Öcsöd. 11. Szt.-András. 12. Gyula-Vári. 13. Kétegyháza. 14. Új Kigyós. II. Gyomai választókerület. 1. Gyoma. 2. Endrőd. 3. Kondoros. 4. M-Berény. 5. K-Tarcsa. 6. Doboz. 7. Gerlapóstelek. 8. Szeghalom. 9. F.-Gyarmat. 10. K-Ladány. 11. Vesz-tő. B.-Gyula. 1887. aug. 24. Jancsovich Pál, alispán.

— **A Kü üsön való hajózás** érdekében a közm. és közl. miniszterium a következő hirdetményt bocsátotta ki: Hirdetmény. A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltósága f. évi auguszt. 9-én 30934. sz. alatt kelt intézkedésével a közlekedésügyi, valamint a Körös és Maros alsó szakaszán a hajóforgalom emelése érdekében elrendelni méltóztatott, hogy a tiszai állami kotróraj „Vihar” és „Tisza Kalmán” nevű csavargózele magánjárművek vontatását is teljesítse. Mi is azzal tétetik közzé, hogy nevezet csavargózelek ezen szolgálatot már megkezdették; szállítmányok feladása a tiszai állami kotróraj vezetésénél Szegeden, Boldog aszony-sugárút 19. sz. a. eszközöketnek; felvilágosítások az érintett vidéken a községi előjárásoknál s városi polgármesteri hivataloknál is szerezhetők: Szegeden 1887. aug. 22-én. ULLMAN SÁNDOR, kir. főmérnök, a tiszai m. kir. állami kotróraj vezetője.

— **Tűz Orosházán** keddi virradóra tűz volt. A lúd ntczaban Kovács Mihály háza égett le, állítólag gyújtogatás folytán.

— **A gyulai országos nagyvásár** f. év Szept. hó 1-én vette kezdetét, nagy számu, dísznő felhajtással, — 2-án pénteken máha vásár. 3-án ló vásár és 4-én a kirakodó belső vásár.

— **Agyonütötte** Paczuk János orosházi lakos a fiatal Csikórád. Valami felett összeszóllalkoztak s Csikóra késsel akart neki menni Paczuknak, mire ez vasvillát ragadott s oly szerencsétlenül ütötte fejbe, hogy rögtön halva rogyott össze.

— **A gépkézelőket és kazánfűtőket** vizsgáló bizottság Temesvárott a legközelebbi vizsgálatokat szept. 10-én (szombaton) a józsefvárosi vasútállomás vonatmozgósítási irodájában fogja megtartani. E vizsgálatokra szóval vagy írásban lehet jelentkezni a temesmegyei kir. államépítészeti hivatalnál Temesvárott (dikasterialis épület III. emelet). A vizsgálat alkalmával a jelölteknek teknek gépkézelőtulajdonosok által kiállított s az illetékes hatóság által hitelesített bizonyítványokkal kell igazolni, hogy legalább hat hónapig működtek fűtött gépkézelő mint segédek azon szakmában, a melyből a vizsgálatot letenni kívánják. Megkivántatik továbbá erkölcsi bizonyítvány, gépkézelőtől pedig még a tanuló levél.

— **Táncmulatság Csorváson.** A csorvási ifjuság a nagy-karolyi és eperjesi tűzkárosultak javára aug. 27-én igen sikerült táncmulatságot rendezett, mely derült jó kedv mellett kivirradig tartott. A tiszta jövedelem mint halljuk 20 frt.

— **Templémegés.** Gyomán f. hó 2-án pénteken lángok martalékává lett az épen renoválás alatt levő ág. h. ev. templom. A tűz a tetőn támadt, hova a felhalmozott forgács közé a toronyból pattant valami forrasztás közben egy szikra s attól lángborult az egész épület s a szó szoros értelmében minden leégett: torony, padlás, tető, padok, oltár, szőszék; a harangok megrepedtek. Csak a tető volt biztosítva.

— **Szerencsétlen haláleset.** Csorváson egy szegény ember kocsi szalmáért ment ki egy közeli tanyára. A mint a kocsi megrakta, meg akarta azt egy kötéllel szorítani, a kötél azonban korhadt lévén elszakadt s ő leesvén a kocsiról azonnal szörnyen halt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **A tiszavirág** mint kereskedelmi cikk a napokban — Szegedre mentek dr. Hajek Gusztáv kormánytanácsos Bécsből és dr. Horváth Géza, a magy. kormány kiküldötte és érintkezésbe léptek a tanácsossal a Tiszavirág hasznosítása ügyében, melyre nézve egy külföldi cég volna a vállalkozó. A Tiszavirágot a vállalkozó — mint már említ egy lap — összeszedeti, megvásárolja, kiszárittatja s madarak táplálékául árusítja a kontinens nagyobb városaiban. Dr. Hajek állítása szerint ily módon a Tiszavirág, mely eddig néhány órai élte után haszontalanul hullott a Tisza habjaiba, hasznos üzleti cikké válhat.

— **A Békésen és Szarvason** kérelmezett 3 ik

gyógyszertárak ügyében — a megyei közegészségügyi bizottság f. hó 12-én dé. e 8 órákor ülést tart.

— **Békésmegye közigazgatási bizottsága** rendes havi ülést f. hó. 12-én fogja meg tartani.

— **Tűz Szarvason.** Tegnap szombaton d. u. 1/3 órákor tűz támadt a Csizmadia utcán levő Bakay Dániel-fele ház hatulsó épületében, a honnan a láng ácsapott a Tuzok-utczára nyíló Palka György-fele házra, mely az iszonyú hő-égben porrá égett. A tűz továbbterjedését sikerült megakadályozni.

— **Békésmegye törvény hatósági bizottsága** öszj. rendes közgyűlése f. hó 19-én veszi kezdetét és folytatva tartani fogja következő napokon

— **B Gyulán az állami fogházban** levő összev. rabok a foghízi orvos által f. hó 1-én. védhümlő oltásban részesültek

— **Halálzás** Békés-Gyulán Oppenhanser József, vagyonos magánzó 53 éves korában f. év aug. hó 25-én elhunyt, temetése 27-én volt a nagyszámu rokonság, a sok jó barát és nagyközönség részvéte mellett.

Irodalom és művészet.

A **Képes Családi Lapok** 49.

A szám tartalma áldozatok (Elbeszélés, folyt.) György Gyulától. — Szózat a dalhoz (Költmény) Brankovics Veresytől. — A rotség. (Csevegés.) — Elemtől. — A fehér arcz. (Elbeszélés, folyk.) Paal Gyulától. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E.-től. fordította: Brakovics György. — Költővé tettél. (Költmény.) Kántor Imrétől. — Ki nyert? (Vigjáték.) Némethől: Reiner Vilmos. — A harakiti. Török Auréttól. — Képeinkhez — Mindenféle.

Képeink: Rózsa, mint a szív hirnöke. — Katuska Hat ökrös díszfogat a Szt. Istvánnapi népüepélyen.

Melléklet: „A szökevények”. (Regény, folyt.) V. Gaal Karoltól. I. 129—144 oldal.

A horitékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Számrejtvény. — Megfejtések. — Jutalmak. — Megfejtők névsora. — Hymen. — Gyászrovat stb.

Előfizetheti: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövede-nczén 8 szám. Egész évre 9 frt. félévre 3 frt. negyedévre 1 frt 50 kr.

Apróságok.

— **Hiszi ön barátom** — kérde a szabócska a politikus eszmadiatól — hiszi, hogy európai háborút kapunk. — Hm, hm, válaszolá fontos arcczal a eszmadia — biztos forrásból monthatom önnek, hogy ha úgy öt évig békének örvendünk, a leközelebbi három-négy év asatt gondolni sem lehet háborúra

— **„Agyon lövöm magamat”** szól egy szerelmes, barátjához. „Te nem löheted már magadat agyon! Miért nem?” „Mert nekem már nincs agyad”

A tövényszék előtt hosszasan beszél az ügyvéd. Csak röviden ögyvéd ur! — szól az elnök. „Jól van, elnök ur, ime: nekem van igazam, elefeleknek nincs igazam; ön pedig igazságos bíró — : kerek ítéletet.”

Egy világi albumából. „Mikor egy nő nem tánta kihez hajoljon két egyenlően érdemes udvarló közül, rendszeren a harmadikat választja.” A gyűlölet a szerelemben azt a szerepet játsza, mint a halál az életben.

Megfordítva jobb volna. Gontron szemrehányó hangon szabójához. „Ön örökké szük nadrágokat és bő számlakat hoz!”

A gyermekvilágból. Momo, Toto és Bébé „kocsist és lovat” akarnak játszani. Momo, a ki a legidősebb, kiosztja a szerepeket. „Bébé lesz a ló, Toto az utazó-én pedig, mivel legjobban tudok káromkodni, a kocsis!”

Az iskolából. A tanító növendékeihez: — Lássátok gyermekeim, minden csak a szokástól függ. Teszem azt, ha fejre állnék, azonnal fejembe tódulna minden vérem. Miért nem tódul a lábaimba? Egy fücska: — Én tudom tanító ur! — mond meg az okát. — Mert a lábak nem üresek.

Malicziózus élcz. A delegációk ezuttal tudvalevőleg egyetlen egy tételt sem töröltek a közös budgetből: Egy kormánypárti delegatus, élczéről ismert volt bankár azt ajánlotta gr. Tisza Lajos elnöknek, hogy a delegá-

ciózó ülészakát ily zárbeszédrel rekessze be: „Mindent megadtunk, a mivel tartozunk és mindennel tartozunk, a mit megadtunk.”

Amerikaiasan. Egy amerikai elmegy a kórházba, beteg barátja látogatásáa. — Hogy vagy? — Nagyon rosszul, kedves barátom; annyira vagyok, hogy az orvos nem engedi meg a legesekélyebb mozgást sem, azt mondja, hogy rögtön szörnyet halok, ha a bal oldalomra fordulok. — Ne mondjad! — Ugy van a mint mondom. — Lehetetlen! — Nem hiszed? Fogadjunk öt dollárba. — Tartom! — No hát, lass! Ezeket mondva bal felére fordult és azonnal meghalt. — Lám a huncfut, biztosra vette! — mondta a másik s az öt dollárt az ágy szélére tette, távozott.

— No István bá igyek egyet az egészségemre. Mit szeret inkább: bort, sört vagy pálinkát? Hát csak egy pohár bort kérnek, aztán míg felhozzák a sört a pinczéből, majd pálinkázom!

A képárusnál Mibe kerül ez a festmény? — Kétszáz frtért eladom. A vevő, a ki „hétszázat” értett: — Adok érte hatszázat. — Isten neki, önnek odaadom.

Közmondásos. — Arczkáped kitünően sikerült. De miért nem festetted le magadat nöddel együtt? — Nem szabad az ördögöt a falra festeni!

Ellenség egészen a halálig A rend őre s a fotym felvigyázója halalos ellenségek. Egy napon a felvigyázó a folyamba esik. A rend őre látja ezt s lélekvesztővel megmentésére siet. Midőn a felvigyázó látja, hogy halalos ellensége nyújtja neki a mentő evezőjét, odakiált: „Azért sem, az én kontómra akarsz kiténtetéshez jutni? Majd ha fagy!” Ezzel a víz alá merül.

A baromkiállításon. Gyermekek: Papa, miféle állatok ezek ott? Apa: Borjuk. Gyermekek: Nemde papa, ezek borjuhusból készítettnek.

A hizlalás.

Azon czélből, hogy a tejelő marhát mindig egyformán jól tarthassuk a gazdasának ugy kell szervezve lenni, hogy a takarmány termelés lehetőleg kiterjesztessék, másrészt pedig a tartandó tehének és ezek ivadékainak számát ugy keil megállapítani, hogy azok középserű takarmánytermés mellett is mindenestre biztosítva legyenek az iránt, hogy a kellő mennyiségű takarmány nem fog hiányozni.

Állatlétszámukat tehát ugy kell maállapítani, hogy a középserű takarmányt termő évek termése is kifussa, ha pedig többletünk van azt tartalék készletnek állítjuk fel, a mely tartalék takarmánynak egyetlen jól rendezet gazdasából sam volna szabad hiányozni.

Ha azonban már egyszer ily tartalék készletet szereztük a következő években közepesen netalán felül levő takarmánytermés e tejelő marhával már nem értékesíthetjük, nagyobb a téli takarmány szükséglet egy harmadát, legfeljebb két ötödét meghaladó készletek gyűjtése pedig már szitén nem lesz czélszerű, mert tagadhatlau, hogy az álló széna évről évre veszt minőségéből.

Az ily takarmánytöbbletet azután a hizlalás lesz hivatva értékesíteni s valóban a legjobban berendezett gazdaság az a hol a tehenészet mellett még évről évre a meglévő takarmány készlet arányához képestkiterjesztett mérvű hizlalás üzhető. Mert valóban nagy veszteséget szenvedhetünk, ha állandó haszonállat létszámunk nagyobb mint a minőt még legszűkebb takarmány termés mellettis képesek vagyunk eltartani, holott jó jövedelmünk lesz, ha állandó haszouállat létszámunkat közepes termésekre alapítva a felesleges takarmányt hizlalás utján értékesítjük.

Hizlalásra első sorban a saját gazdaságunkból kimustrált tehének és ökrök használhatók, ha ezt tartjuk szemelőtt a meglévő takarmány készlethez képest az egyik évben erősebben, a másokban elnézőbben fogunk mustálni. Az oly tehének a melyek már nem jól tejelnek rendszerint még igen jól képesek húst szedni magukra. A kimustrált bikákat azon czélből herélni hogy jobban hizzanak sohase czélszerű, mert egyrészt a herelés mindig kockázattal járó dolog másrészt pedig ha jól tartjuk őket mindig meghiznak annyira, hogy jól érté-

kesíthetők, sőt szalámi készítésére keresték is. Az olyan igás okrokat melyeknek valami nagyobb alkati vagy szer- vi hibájuk van, s ennek folytán nem elég gyors járásu- ak vagy munkabírók, lehetőleg minél előbb fogjuk, hizu- ba, mert fiatalon kitűző hízó anyagot képeznek, holott mint igás állatok nem fizetik meg a takarmányt sem a mit megesznek. A jó tejlő teheneket azonban tartjuk addig a míg csak lehet, mert igaz ugyan, hogy ha vén korukban kimustráljuk őket, valami nagyon fel nem híz- nak, de jó tartás mellett annyira mégis feljavulnak, hogy illő aron lehet tudadni rajtuk.

Ha a kimustrált állataink nem elegendők a hizlalásra, vásárlás után kell göböljeinket kiegészítenünk. Öreg vagy nagyon lecsigázott állatokat ne vásároljunk. A hiz- lalás jövedelmezéséhez szükséges ugyanis, hogy a hizláló takarmány lehetőleg minél előbb teljesen kihasználtsanak, már pedig a lecsigázott öröknek tudvalevőleg huzamo- sabb időre van szükségük, míg annyira feljavulnak, hogy

a takarmányt jól értékesíteni képesek. Félig már feljavi- tott állatokat sem előnyös rendszerint a továbbá hizlalás céljából vásárolni, mert ilyenkor elveszítjük azt az előnyt, mely azon körülményben rejlik, hogy a hizlalás kezdetén legnagyobb a súlygyarapodás.

A mennyire tehát csak lehet, ha vételre szorulunk oly állatokat vásároljunk a hizlalásra, melyek jó kon- diciozban vannak, 7-8 évesek, esontozatuk nem durva testük mély és széles, bordáik öblösek, válluk széles, hasuk se nemlógó szalmahas, se nem felhuzott agarhas, csipőik szélesek, esontjaik teltek, hátuk egyenes széles marjuk széles erős, bőrük laza, vastag, puha könnyen ránczokba szedhető, temperamentumuk nyugodt, éva- gyuk jó.

Köszönetnyilvánításukat rendszerint legjobban me- fizetik a hizlalást. Szász Karoly.

Meteorologiai észleletek.

Jul.	Csapadék.		Hőmérséklet.	
	Csabán	Szarvason	Csabán	Szarvason
22				24.2
23				21.8
24		ny		22.8
25				23.5
26				26
27				28.3
28		0.3		28.5

Felelős szerkesztő: Dr. Zsilinszky Endre

H I R D E T É S E K.

H I R D E T M É N Y.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, mi- szerint P o n y i c z k i S á m u e l ur házában (a volt takarékpénztár helyiségében) egy a mai kor igényeinek megfelelő sz ö v e t r a k t á r r a l ellátott

S Z A B Ó Ü Z L E T E T

nyitottam, s azt szolid alapra fektetve, oly helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kifogom elé- gíthetni

Midőn ezt a n. é. közönség tudomására hozni bátor- kodom azon ígéretem kijelentése mellett, hogy a legjobb szövet-, legcsinosabb kiállítás- és a legolcsóbb ár számi- tása mellett a n. é. közönség pártfogását kiérdemelni legfőbb törekvésem leend

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok aláza- tos szolgálja :
FEHÉRVÁRY JÁNOS.

É n, Csillag Anna

185 cm-éter hosszú óriási Loreley- hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajki- hullást, elősegíti a hajnövekedést és erő- síti a hajbort, araknál elősegít egy teljes erős szakáltnövekedést, rövid ideig való használat után a hajnak valamint a szakálnak természetes színt és sűrű- séget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Postá- val küldés napoként a pénz előteges beiktatása vagy postautánvételei mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA

Budapest, Király-utca 26. sz.
6-20

2251-887.

Orosházi j. főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Békésmegyébe kebeleztetett s az orosházi járáshoz tar- tozó C s o r v á s nagyközségben, lemondás folytán meg- üresedett, 800 frt készpénz fizetés, szabad lakás és két öl kemény tűzifa javadalmazás, és magánmunkálatokért megyei szabályrendeletileg megállapított díjjal egybe- kötött jegyzői állásra pályázatot nyitok, — s mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajlják, felhivom, hogy az 1866. évi XXII. t. cz. 74. illetve 1883. évi I t. cz. 6. §-a ér- telmében felszerelt folyamodvényaikat hozzám f. év s z e p t e m b e r h ó 19-éig adják be, mert ezen kitű- zött határidőn túl érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Választás határidejéül f. é. szeptember hó 20-ik nap- jának délelőtti 10 óráját, helyéül Csorvás községhezát tűzöm ki.

Orosházán, 1887. aug. 25.

Főszolgabíró szabadságon :
Vangyel Sándor,
szolgabíró.

2366-887.

Orosházi j. főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Békésmegyébe kebeleztetett és az orosházi járáshoz tartozó N-Szénás községben megüresedett, 1000 frt. kész- pénz fizetés, szabadlakás, szalmafűtés 70 frt. fa- 80 frt irodai- 50 frt sorozási általány javadalmazás- és magán munkálatokért megyei szabályrendeletileg megállapított díj- jazással egybekötött jegyzői állásra pályázatot nyitok, s mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják, felhivom, hogy az 1886. évi XXII. t. sz. 74. illetve az 1883. évi I t. cz. 6 §-a értelmében felszerelt folyamodvényaikat f. évi s z e p t e m b e r h ó 20-áig adják be, mert ezen kitűzött határidőn túl érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Választás határidejéül folyó évi szept. hó 21-ik nap- janak délelőtti 10 óráját, helyéül N-Szénás községhezát tűzöm ki.

Orosházán, 1887. augusztus 25.

Főszolgabíró szabadságon :
Vangyel Sándor,
szolgabíró.

H I R D E T É S.

Van szerencsém a t szülők és a tanuló ifjuság tudomására hozni, hogy a „B á r á n y” vendéglővel szemben dúsan felszerelt könyv-, papir- és írószer kereskedésében mindennemű tankönyv, rajzeszköz, blok, papir, tisztázati füzetek és írószerek a legutányosabb ár mellett kaphatók.

Olcsó és jóminőségű árúk kiszolgálása legfőbb törekvésem leend, Szarvas, 1887. aug. 26.

teljes tisztelettel :
SZIKES ANTAL.

Egy

jó házbéli 14-15 éves fiu

tanonczul

felvétetik

Mázor J. és Póltestvérek
vegyeskereskedésében. Szarvason.